

הנחיות לכתיבת מאמר – הערכת צרכים לפיתוח פרויקט

כתב העת מקבל מאמרים המתארים הערכת צרכים (needs assessment): ניתוח של בעיות נוכחיות ואתגרים עתידיים שארגונים ניצבים בפניהם, במטרה למצוא את הפתרון הנכון ביותר לבעיה. כלומר המאמר יתאר הערכת צרכים לצורך פיתוח של פרויקט חדשני המיועד לתת מענה לחסרים שעולים מהעבודה הקלינית, כגון פרוטוקול התערבות לאוכלוסייה שעד כה לא נהנו מהתערבות של מרפאים בעיסוק. חשוב להדגיש שמאמר מסוג זה מתאר את תהליך הערכת הצרכים שהביא בסיומו לפתרון המיטבי לצמצום פער בין רצוי למצוי ע"י פיתוח הפרויקט. המאמר אינו מתאר בדיקה מחקרית של יעילותו. קוראים יוכלו לפנות למחברים לבקשת אישור ליישום הפרויקט בארגונם.

הנחיות לכתיבת המאמר

1. אורך המאמרים 3500 מילים.
2. כותרת - כותרת המאמר תיפתח במילים: הערכת צרכים לפיתוח פרויקט בנושא.
3. מילות מפתח- עד 5 מילים שאינן מופיעות בכותרת. מומלץ להיעזר ב MeSH.
4. תקציר- מובנה בעברית ובאנגלית עד 250 מילים הכולל את תתי הכותרות הבאות:

רקע: הצגת הבעיה, הצורך (פער) והמטרה של הערכת הצרכים

שיטה: יש לפרט מה כללה הערכת הצרכים (דוגמא: סקירת ספרות, ראיון עומק, סקר, קבוצות

מיקוד, תצפית על מטופלים), עם מי וכמה (N=?).

תוצאות: ממצאים עיקריים של הערכת הצרכים.

מסקנות: תיאור הפרויקט שפותח בעקבות הערכת הצרכים וההשלכות הקליניות הצפויות.

5. מסר עיקרי: 3 נקודות מרכזיות עד 50 מילים של עיקרי המסר של המאמר.

6. גוף המאמר:

רקע – סקירת ספרות על נושא/י הפרויקט.

הסקירה תוביל לרציונל: הפער שקיים בין מצוי לרצוי, ומטרת הערכת הצרכים.

שיטה

בפרק זה יש בתחילה להביא הסבר כללי קצר של מודל להערכת צרכים. יש לתאר את מהלך הערכת הצרכים כולל התייחסות לאישור של ועדת האתיקה, ולפרט מה נעשה בכל שלב ושלב ולציין את השיטות לאיסוף נתונים שנעשה בהם שימוש.

תוצאות הערכת הצרכים - (פרק מרכזי במאמר)

מסקנות – מה הוסק מהערכת הצרכים. הפיסקה תיכלול את תיאור הפרויקט, למי מיועד, התוכן (מה כולל), ומידת הידידותיות בשימוש בו. מטרת הפיסקה לתת מידע מספק אבל תמציתי לגבי הפרויקט שפיתחתם. (דוגמא: אם הפרויקט הוא פרוטוקול טיפולי – תיאור עיקרי הפרוטוקול: תכנים, מס' פגישות, מבנה הפגישות, הכשרה נדרשת וכ"ו, אם הפרויקט היא חוברת הדרכה – תיאור עיקר מאפייני החוברת: תיאור הפרקים בחוברת, אופן השימוש בה וכ"ו, אם מדובר בהוצאה ביחד עם חוברת – תיאור כל אחד מהם והשילוב היישומי שיהיה ביניהם).

דין כאן המקום להביא לקורא את היתרון היחסי שביישום פרויקט זה במציאות הקלינית בארץ, ולציין את פוטנציאל ההשפעה/ שינוי. יש להביא טיעונים מהספרות לתיקוף היתרון היחסי ו/או פוטנציאל השינוי. (דוגמא: יעילות פתרון דומה לזה שפיתחתם – נמצאה בספרות באוכלוסייה אחרת).

סיכום והמלצות סיכום המאמר, ובנוסף, יש להתייחס למחקר עתידי שיבדוק את יעילות הפרויקט. יש להבהיר לקורא שהמאמר מתאר תהליך פיתוח של פרויקט, שעדין לא נבדקה יעילותו. יש לציין כאן את נושאי המדדים שיהיו בשימוש ויבדקו את היעילות (אין צורך בפירוט כלים ספציפיים).

ההנחיות המובאות כאן נכתבו ע"י דר' מרגלית פדה, דר' תמי בר שליטא, החוג לריפוי בעיסוק,

ביה"ס למקצועות הבריאות, הפקולטה לרפואה, אוניברסיטת תל אביב ודר' בתיה מרום עורכת

כתב העת הישראלי לריפוי בעיסוק.

מצורפים מאמרים מסוג הערכת צרכים לדוגמא:

גוטליב, ה' ואברך- בר, מ'. (2017). פיתוח תכנית קבוצתית לקליטה מקצועית של מרפאים בעיסוק

בשנה הראשונה לעבודתם בשיקום פיזיקלי-גריאטרי. כתב עת ישראלי לריפוי בעיסוק, 26(2),

H145-H157.

טרבלסי, מ', זיו, נ' ובר-שליטא, ת'. (2017). פיתוח פרויקט להעלאת המודעות והידע בנושא

הפרעת ויסות חושי בקרב מרפאים בעיסוק במסגרות בריאות הנפש. כתב עת ישראלי לריפוי בעיסוק,

26(2), H158-H172.

Finlayson, M., Baker, M., Rodman, L., & Herzberg, G. (2002). The process and

outcomes of a multimethod needs assessment at a homeless shelter. *American*

Journal of Occupational Therapy, 56(3), 313-321.

כתב עת ישראלי לריפוי בעיסוק
The Israeli Journal of Occupational Therapy
החברה הישראלית לריפוי בעיסוק בישראל
ijot2.il@gmail.com